

[Pressemeddelelse fra tandlægen.dk]

Tandlæge vil sætte fokus på overset folkesygdom

”Man undlader jo heller ikke at gå til lægen med en brækket arm, fordi det er pinligt,” påpeger tandlæge, som mistænker sociale medier for at spille en rolle på det voksende fænomen tandskam.

Op mod 40 procent af danskerne oplever tandlægeskræk, viser tal fra Tandlægeforeningen. Men et andet – og langt mere overset – problem er tandskam. Det vil tandlæge og kliniker Louise Vilhelmsdal fra tandlægen.dk i Nykøbing Falster og Sakskøbing nu sætte fokus på.

Tandskam dækker over følelsen af skam over sine tænder – hvad enten det skyldes skader, misfarvninger eller skævheder. Konsekvenserne kan være store: Nogle undgår at smile, trækker sig socialt eller isolerer sig helt.

– *Vi møder ikke patienter med en løftet pegefinger, når de har sygdom i munden. Vi ser et problem, vi kan løse,* siger Louise Vilhelmsdal, der gennem mere end 20 år har oplevet en stigning i patienter med tandskam.

Fra skræk til skam

For Poul Gøttrup Hansen begyndte det med tandlægeskræk, da han i løbet af sin skoletid i 80'erne fik bøjle på. Som voksen udeblev han fra aftaler – og skammen voksede i takt med problemerne.

– *Jeg skammede mig over mine tænder og over at aflyse. Til sidst faldt tænderne ud. Jeg havde det psykisk dårligt og undgik at vise mit smil,* fortæller han.

Først da en fortand faldt ud, søgte han hjælp.

Perfekte smil presser idealerne

Tidligere blev tandskam ofte koblet til social udsathed, men i dag rammer det bredt. Louise Vilhelmsdal peger på sociale medier som en mulig forklaring:

– *Vi bliver konstant eksponeret for perfekte smil. Det kunstige er blevet normalen, og det kan få helt almindelige tænder til at føles utilstrækkelige. Det er dog vigtigt at huske sig selv på, at det er mere normalt at have brug for professionel hjælp til at vedligeholde sit tandsæt, end det er normalt slet ikke at have brug for hjælp,* udtaler hun.

Samtidig undrer hun sig over, at tandproblemer stadig er tabubelagte:

– *Man undlader jo heller ikke at gå til lægen med en brækket arm, fordi det er pinligt.*

En ond spiral

Tandskam kan få alvorlige konsekvenser. Mange udskyder behandling, hvilket forværrer problemerne – både fysisk og socialt. For hende er tandskam blevet en personlig hjertesag.

– Vi ser patienter, der skjuler deres tænder, isolerer sig og i værste fald mister både job og relationer. Det er en ond spiral. Det er hårdt at se mennesker undgå hjælp på grund af skam. Derfor er vi nødt til at tale åbent om det, siger Louise Vilhelmsdal.

”Jeg har ikke råd til at lade være”

Efter en omfattende behandling til 60.000 kr. går Poul Gøttrup Hansen nu til tandlægen hver anden måned.

– Jeg har kun få tænder tilbage, og dem passer jeg på. Det er de bedste penge, jeg har brugt. Min selvtillid er tilbage, og jeg smiler igen, siger han.

Budskabet fra tandlægen er klart:

– Der er ingen grund til at være flov. Vi har set det hele før og er her for at hjælpe. Tøv ikke med at kontakte din tandklinik og fortæl dem, hvordan du har det. Så kan I sammen finde en løsning.

Tandlægen.dk står i dag bag 43 klinikker fordelt over hele Danmark med mere end 800 medarbejdere i alt. Læs mere på www.tandlægen.dk

Faktaboks: Begrebet tandskam har for alvor fået opmærksomhed i slutningen af 2025 i forbindelse med forsknings- og udviklingsprojektet *Sund Mund Hele Livet*. Projektet omhandler oral sundhed i den danske ældrepleje og ledes af Esben Boeskov Øzhayat, lektor ved Odontologisk Institut på Københavns Universitet.